

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Науково-методичний збірник

Випуск 17

Том 1

Слов'янськ 2012

УДК 371.012: 378

ББК Ч 481.2

П 781

Проблеми трудової і професійної підготовки : наук.-метод. зб. – В 3 т. / Кол. авт.; відповід. редактор і укладач В.В. Стешенко. – Слов'янськ : СДПУ, 2012. – Вип. 17. – Т. 1. – 299 с.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ №8842 від 09.06.2004 р.

Збірник включено до нового Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
(Додаток до Постанови президії ВАК України від 26.01.2011 № 1-05/1)

У збірнику розглядаються загальні питання формування особистості, проблеми трудового навчання, професійної педагогіки, підготовки майбутніх учителів трудового навчання та інших фахівців.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, методистів.

Редакційна колегія: **В.К. Сидоренко**, докт. пед. наук, проф., член-кореспондент НАПН України; **В.І. Бадер**, докт. пед. наук, проф.; **В.В. Борисов**, докт. пед. наук, професор, член-кор. МАНПО; **В.Г. Григоренко**, докт. пед. наук, проф.; **Б.І. Коретяєв**, докт. пед. наук, проф.; **С.О. Омельченко**, докт. пед. наук, проф.; **О.Г. Солодухова**, докт. психол. наук, проф.; **Н.В. Гавриш**, докт. пед. наук, проф.; **В.В. Стешенко**, докт. пед. наук, проф., член-кор. МАНПО (відповід. редактор); **М.Т. Малюта**, канд. пед. наук, доцент.

Рецензенти: Сосницька Н.Л., доктор педагогічних наук, професор
Тименко В.П., доктор педагогічних наук, професор

Відповідальний за випуск С.М. Швидкий

Укладач: В.В. Стешенко

Друкується за рішенням вченої ради СДПУ від 30.06.2012 р. (прот. №10)

© Колектив авторів, 2012

© Стешенко В.В (укладання), 2012

10. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики : навч. посібн. / Л.Г. Терлецька. – К. : Главник, 2006. – 144 с.

11. Фетискин Н.П. Социально-педагогическая диагностика развития личности и малых групп : монография / Н.П. Фетискин, В.В. Козлов, Г.М. Мануйлов. – М. : Владос, 2002. – 201 с.

12. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность : монография / Х. Хекхаузен. – М. : Педагогика, 1986. – Т. 1. – 480 с.

13. Eysenk H. The structure of human personality / H. Eysenk. – London, 2004. – 198 p.

12. Heckausen H. The anatomy of achievement motivation / H. Heckausen. – N.Y., 1989. – 298 p.

13. Wals D. Analysis and evaluation of experimental motivational scale in respect high school achievement / D. Wals // Diss.abstr. – 2003. XXVIII. – Vol. 28. – № 3A. – P. 362 – 370.

Григоренко В. Теоретические и экспериментальные основы инновационного формирования у студентов педагогического университета позитивной групповой мотивации к профессиональной подготовке.

В статье теоретически и экспериментально обоснованы направления формирования позитивной групповой мотивации обучения студентов педагогического университета.

Ключевые слова: мотив; мотивация; профессиональная подготовка; система.

Grigorenko V. Theoretical and experiential set innovative formation of student of pedagogical university positively group motivations to special preparation.

At article theoretical and experiential to investigate innovative directions formation it is positive group motivations of training at students of pedagogical university.

Keywords: motive; motivations; special preparation, system.

УДК 377.016:6

Бурдун В. В.

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

В статті дається аналіз основних тенденцій розвитку професійно-технічної освіти України в світлі останніх освітніх реформ, звертається увага на завдання, які ставлять життя та потреби соціально-економічного розвитку суспільства перед професійною освітою, що

повинно проявитися в тенденціях її розвитку.

Ключові слова: професійно-технічна освіта; тенденції розвитку.

Постановка проблеми. Основні напрямки соціально-економічних перетворень пред'являють певні вимоги до системи освіти і проявляються як тенденції її розвитку, принципи реформування. Провідні тенденції розвитку професійно-технічної освіти, відображаючи в собі загальні тенденції розвитку освіти – світові, національні, регіональні, включають і специфічні, характерні для розвитку саме системи професійно-технічної освіти.

Аналіз останніх досліджень. Тенденції розвитку професійно-технічної освіти розглядалися різними дослідниками. Так О. Ладоренко розглядала інноваційні тенденції розвитку сучасної професійної освіти [1], М. Пальчук присвятила свою роботу регіональним аспектам тенденцій розвитку професійної освіти [2], В. Радкевич розглядав інноваційні процеси у сучасній професійній школі [3].

Останнім часом відбулися зміни у системі освіти, у тому числі і професійно-технічній. Прийняття державного стандарту професійно-технічної освіти, введення незалежного тестування дещо сприяли загальному покращенню ситуації в професійно-технічній освіті, проте залишилися невирішеними проблеми підвищення якості освіти в професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ) та підняття престижу робітничих професій.

Метою статті є розгляд основних тенденцій розвитку професійно-технічної освіти України в світлі останніх освітніх реформ.

Виклад основного матеріалу. До числа основних тенденцій розвитку сучасної професійної освіти віднесемо її безперервність, гуманізацію та гуманітаризацію, демократизацію, інтеграцію, інтенсифікацію і кооперацію. Розглянемо кожен з них.

Безперервність освіти. Професійна освіта розглядається як безперервний процес, обумовлений потребами сучасного виробництва в постійному професійно-особистісному розвитку і вдосконаленні фахівців, в розширенні їх можливостей в умовах якісної зміни праці як в рамках однієї професії, так і в умовах зміни сфер професійної діяльності. Сенс безперервної освіти полягає переважно в тому, щоб уже в умовах професійно-технічної освіти сформувати в учнів систему знань, умінь і якостей особистості, які дозволять їм самостійно продовжувати освіту, вдосконалювати себе, вільно орієнтуватися в складному колі соціальних та професійних проблем, успішно адаптуватися до мінливих умов і добувати необхідні їм знання та вміння. Провідними властивостями професіонала в таких умовах стають розвинуте системне мислення; володіння методологічними знаннями, що дозволяють не тільки оперувати наявною інформацією, але і здобувати нову, освоювати різноманітні види

діяльність; активна життєва і професійна позиція; потреба в професійно-особистісному розвитку і вдосконаленні, готовність до цього тощо.

Дана тенденція повинна знайти своє відображення в розробці концепції професійної безперервної освіти, системи професійної багаторівневої підготовки за допомогою створення освітніх програм, що забезпечують взаємозв'язок і наступність змісту професійної освіти на всіх його щаблях і спрямованих на безперервний розвиток, соціалізацію та професіоналізацію особистості фахівця. Безперервність професійної освіти і наступність освітніх програм забезпечується введенням державних освітніх стандартів професійно-технічної та вищої професійної освіти.

Гуманізація освіти, як одна з тенденцій її розвитку, означає зверненість освіти до людини, створення умов для прояву і розвитку її індивідуальності. Вона покликана захистити людину від небезпеки втрати нею своєї унікальності, відчуження від життя, світу природи і культури, спрямована на максимальне задоволення вищих потреб людини: потреби в самоактуалізації, в самореалізації, в духовному, соціальному і професійному становленні. Гуманізація обумовлюється вищою цінністю людини з її потребами, мотивами, цілями, моральними переконаннями в процесі виробництва. Сучасному суспільству необхідні фахівці-професіонали, що володіють високим почуттям власної гідності і визнають гідність оточуючих їх людей.

Дана тенденція передбачає перетворення всієї системи професійної освіти: не тільки її цілей, але і змісту; освітніх технологій, які повинні створювати «особистісно стверджуючі ситуації» [4], що забезпечують перетворення учня на суб'єкта навчальної та професійної діяльності; зміна системи відносин у педагогічному процесі; критеріїв оцінки його результативності. На думку Ш. Амонашвілі, педагогічний процес є гуманним настільки, наскільки він в змозі вбирати в себе учнів з усіма їх потребами – у розвитку, в дорослішанні, у свободі; випереджати в часі пробудження цих потреб, будити і провокувати їх, створювати умови для їх становлення, для прояву їхньої внутрішньої духовної енергії, творчого потенціалу [5, с. 43]. Розвиток професійно-технічної освіти в напрямі гуманізації має забезпечити випускників його становлення як особистості, що володіє широким культурним, науково-технічним, соціально-професійним потенціалами.

Гуманітаризація освіти стосується, перш за все, зміни характеру змісту професійно-технічної освіти. При цьому мається на увазі не тільки і не тільки збільшення частки гуманітарних дисциплін в структурі навчального плану, так як їх кількість не завжди переходить в нову якість. Гуманітаризація професійно-технічної освіти – це, насамперед, шлях, що веде учня до культури, до усвідомлення себе і свого місця у світі природи, людських стосунків, техніки. Її сутністю стає «озлоднення» знань, перетворення їх в інструмент духовного розвитку особистості. Даний

процес може і повинен здійснюватися не тільки при вивченні гуманітарних предметів, але і за допомогою гуманітарної спрямованості спеціальних дисциплін, їх ціннісно-сислової наповненості, що припускає актуалізацію духовно-морального, естетичного потенціалу навчального матеріалу; включення в зміст навчання історичних аспектів загальнотехнічних і спеціальних знань; акцентування уваги на взаємодію людини і природи, людини і техніки; пред'явлення творчих завдань, що приводять у дію не тільки теоретичне, але й емоційно-образне мислення учнів; переклад когнітивних (пізнавальних) проблем в емоційні, особистісно значущі.

Демократизація освіти розглядається як розширення прав усіх учасників педагогічного процесу, перш за все – учнів, за допомогою надання їм різноманітного спектра освітніх послуг, альтернативних форм здобуття освіти (індивідуальне навчання, дистанційне навчання і т.д.); підвищення ролі учнів у вирішенні організаційних проблем, що виникають в ПТНЗ, розвитку учнівського самоврядування. Одним з проявів цієї тенденції виступають індивідуалізація та диференціація навчання, що передбачають індивідуальні шляхи і способи проходження навчання.

Значно розширюються права навчального закладу у визначенні спеціальностей, за якими ведеться професійне навчання, навчального плану і програм. Разом з тим, необхідно враховувати ту небезпеку, яка очікує на систему професійно-технічної освіти в умовах демократизації. У системі освіти будь-якої країни існує дві об'єктивні тенденції. Перша полягає в забезпеченні рівних освітніх можливостей для кожної людини, яка досягається типовістю освіти. Друга пов'язана із задоволенням потреби особистості в розмаїтості та варіативності освіти, що забезпечує її індивідуальні схильності і запити.

Радянська система освіти будувалася переважно на принципі одноманітності, що забезпечує, з одного боку, соціальну рівність, з іншого – реальні цілі і завдання підготовки «середнього» учня і «середнього» працівника, який в будь-якому випадку знаходив свою соціальну і професійну нішу. Разом з тим, саме одноманітність системи освіти забезпечувала досить високий по всій країні рівень загальної і професійної підготовки на основі розробки єдиних програм, підручників і методичних посібників, обов'язкових для виконання у всіх навчальних закладах.

Друга тенденція найбільш чітко проявляється в американській системі. Відзначаючи її позитивне безперечне значення, яке полягає в гуманізації та демократизації педагогічного процесу, його особистісної спрямованості, необхідно враховувати ті проблеми і недоліки, які виникають при її реалізації. Американські педагоги б'ють на сполох з приводу зниження загального рівня освіти в умовах вільного вибору предметів, відсутності державних стандартів освіти. Запобігти цьому в нашій країні було покликано введення Державного стандарту професійно-технічної освіти, що забезпечує якість професійної підготовки, що визначає вимоги до

підготовки фахівців певної сфери виробництва. У той же час, стандарт надає можливість ПТНЗ змінювати навчальні плани і програми до 20%. Здійснюючи демократизацію освіти, необхідно пам'ятати про те, що розширення прав одних учасників педагогічного процесу не повинно вести до обмеження прав інших.

ПТНЗ несе у встановленому законодавством України порядку відповідальність за невиконання функцій, віднесених до його компетенції, реалізацію не в повному обсязі освітніх програм, за якість освіти випускників, життя і здоров'я учнів і працівників навчального закладу, за порушення прав і свобод учнів і працівників. Демократизація освіти проявляється також в активній та рівноправній участі у педагогічній взаємодії кожного учня. Демократичний характер взаємин дозволяє створити обстановку рівноправного діалогу, партнерства.

Тенденція інтеграції пов'язана з необхідністю надання максимальних можливостей учню в отриманні інтегрованої професійної освіти, що забезпечує його вільне переміщення в швидко мінливій сфері виробництва. Інтеграція окремих видів професійної діяльності фахівців привела до скорочення сфер діяльності і кількості спеціальностей, для яких характерні узагальнені види діяльності, створенню груп спеціальностей. Виділяються такі рівні інтеграції спеціальностей: загальновиробничі, загальногалузеві і загально-професійні. Групування спеціальностей різних рівнів дозволяє розширити сферу інтересів в підготовці фахівців на загальногалузевому і загальновиробничому рівнях. Разом з тим, зростає міжгалузєва інтеграція в науці, техніці, виробництві. Освітній потенціал фахівців, підготовлених за інтегрованими спеціальностями, поповнюється більш узагальненою системою знань, що дозволяє скоротити їх обсяг і знизити навчальне навантаження на учнів при одночасному зростанні професійної мобільності фахівців нового типу.

Інтеграційні процеси, що особливо інтенсивно розвиваються в сферах суспільного життя, науки і виробництва, вимагають переорієнтації професійно-технічної освіти з вузької спеціалізації і поділу галузей знань на їх розширення і об'єднання. Здійснення інтеграції дозволяє: забезпечити самовизначення і самореалізацію фахівця в різних сферах професійної та суміжній з нею діяльності; створити умови для формування цілісної картини світу і сфери праці; розвивати системне мислення професіонала, що дозволяє схоплювати явища у всіх їхніх взаємозв'язках; забезпечити цілісний розвиток особистості (соціальний, фізичний, духовний, інтелектуальний); встановити більш тісні зв'язки навчання з практичною діяльністю, виробництвом та наукою; вирішити проблему перевантаження учнів.

Основні шляхи та напрямки інтегрування пов'язані з переходом системи професійно-технічної освіти від вузькоспеціалізованого навчання до навчання по групах професій і професіях широкого профілю, що відбивається в інтегрованих програмах професійної освіти, а також у

створенні інтегрованих курсів, комплексних, інтегрованих занять. Характер інтеграції на рівні окремих курсів, занять може бути різним: об'єднання суміжних дисциплін (дисциплін спеціалізації); інтеграція знань з різних галузей (науки, техніки, мистецтва); поєднання теоретичних курсів спеціальних дисциплін та практичних курсів. Можна виділити також різні способи інтегрування:

- міжпредметні – при вивченні основної дисципліни залучаються знання з різних інших дисциплін;

- координація – при вивченні курсу викладач орієнтується на інші сфери знань, вибудовуючи свій курс в єдиній логіці професійної діяльності;

- комбінування декількох дисциплін в одну, яке може здійснюватися як за допомогою одночасного розгляду різних аспектів одного явища, так і за допомогою розгляду цього явища послідовно (спочатку однією дисципліною, потім іншою). В останньому випадку курс або заняття ведуть 2-3 викладача;

- постановка міжпредметних навчальних і виробничих проблем та пошук їх вирішення за допомогою залучення матеріалу з різних дисциплін.

Інтеграція є найважливішою умовою здійснення багаторівневої професійної освіти. Тому дана тенденція притаманна всій системі професійно-технічної освіти та передбачає створення інтегрованих програм безперервної професійної освіти на основі координації та наступності змісту всіх етапів професійної підготовки.

Інтенсифікація. Поява даної тенденції в професійно-технічній освіті пов'язана із зростаючим ускладненням характеру професійної діяльності та соціального життя, соціально-економічними і виробничими умовами, що стрімко змінюються, інтенсивним розвитком науки і сучасних технологій, що вимагає максимального розвитку учнів, готовності до напруженої інтелектуальної та практичної діяльності. Інтенсифікацію можна розглядати як досягнення максимальної ефективності професійної підготовки на основі системного вдосконалення процесу професійної освіти. Дана тенденція відображає не тільки соціально-економічні потреби суспільства і особистості, але і психолого-педагогічні та медико-фізіологічні передумови її розвитку.

Тенденція інтенсифікації має наступні прояви: соціальна насиченість життя учнів, інтенсифікація навчальної праці, навчання на досить високому рівні складності, в напруженому темпі, активну творчу діяльність учнів, підвищення теоретичного рівня навчального матеріалу, включення до нього узагальнених знань про предмети, засоби, зміст, продукти праці, подальша уніфікація змісту освіти в умовах інтеграції професій, що забезпечує розширення і мобільність виробничого профілю фахівця, впровадження нових технологій освіти, які створюють умови для розвитку системного та продуктивного мислення учнів, підготовка учнів

до роботи з сучасними комп'ютерними засобами, автоматизованими системами, оптимальне поєднання форм і методів навчання, технічних засобів і ЕОМ, що підвищують працездатність учнів і інтерес до навчання.

Кооперація є специфічною тенденцією професійно-технічної освіти, яка пов'язана з сучасними умовами її існування в соціально-економічній системі. Теоретичним обґрунтуванням даної тенденції можна вважати системний підхід, а також синергетичний принцип додатковості, що розглядають в якості найважливішої умови цілісного функціонування будь-якої системи її стійкі зв'язки і відносини з іншими системами, їх взаємодоповнення та взаємозбагачення. Тенденція кооперації відображає і визначає місце і роль професійно-технічної освіти в системі безперервної освіти, в соціально-економічній системі в цілому, ті нові зв'язки і відносини, які встановлюються у професійно-технічного навчального закладу з виробництвом, з іншими соціальними установами (зовнішня кооперація).

Основні напрямки та форми зовнішньої кооперації: 1) Кооперація зі службами зайнятості: розподіл випускників; надання освітніх послуг для незайнятого населення; 2) Кооперація з виробництвом: виробниче навчання і практика; виконання замовлень підприємств, фірм; розподіл випускників; організація підвищення кваліфікації та перепідготовки виробничих кадрів; 3. Кооперація з іншими навчальними закладами: освітніх програм, створення профільних класів у школах для підготовки майбутніх учнів ПТНЗ, участь у сильних програмах (освітніх, дослідницьких та ін.), організація підвищення кваліфікації працівників професійно-технічних навчальних закладів у вузах і інститутах підвищення кваліфікації. Більш комплексний, складний характер носить кооперація в процесі реалізації програм підприємницької діяльності, що вимагають об'єднання різноманітних установ (освіти, виробництва, торгівлі і т.д.). Крім зовнішньої, здійснюється і внутрішня кооперація (в рамках даного навчального закладу), яка реалізується, перш за все, в різних формах інтеграції.

Висновки. Таким чином, врахування існуючих тенденцій розвитку професійно-технічної освіти в практичній діяльності педагогічних працівників забезпечить максимальну реалізацію тих завдань, які ставлять життя та потреби соціально-економічного розвитку суспільства перед професійною освітою. Вони знайдуть своє відображення у сучасних підходах до підготовки фахівців, на основі яких здійснюється системне планування та організація педагогічного процесу в професійно-технічних навчальних закладах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ладоренко О. В. Інноваційні тенденції розвитку сучасної професійної освіти / О.В. Ладоренко // Актуальні проблеми державного

управління, педагогіки та психології : зб. наук. праць. – 2009. – № 1. – С. 131–136.

2. Пальчук М. Тенденції розвитку професійної освіти: регіональні аспекти / М. Пальчук // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – № 6. – С. 133–136.

3. Радкевич В. Інноваційні процеси у сучасній професійній школі / В. Радкевич // Професійно-технічна освіта. – 2005. – № 2. – С. 14–15.

4. Сериков В.В. Личностно ориентированное образование / В. В. Сериков // Педагогика. – 1994. – № 5. – С. 16–21.

5. Амонашвили Ш.А. Школа жизни / Ш.А. Амонашвили. – М. : Просвещение, 1996. – 76 с.

Бурдун В.В. Тенденции развития профессионально-технического образования.

Статья посвящена рассмотрению современных тенденций развития профессионально-технического образования. В статье даётся анализ основных тенденций развития профессионально-технического образования Украины в свете последних образовательных реформ в стране, обращается внимание на задания, которые ставят жизнь и потребности социально-экономического развития общества перед профессиональным образованием, что должно проявиться в тенденциях его развития.

Ключевые слова: профессионально-техническое образование; тенденции развития.

Burdun V. V. Trends in the development of vocational education.

The article deals with the modern trends of development of vocational education. The article analyzes the basic trends in the vocational education of Ukraine in the light of recent educational reforms in the country, pay attention to the tasks that put the life and needs of social and economic development of society towards vocational education, which should be visualize in trends.

Key words: vocational training; development trends.

УДК 378.126+337.134: 371.11

Жигірь В.І.

ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

У статті розглядається визначення поняття «ресурси» в управлінській, економічній, психолого-педагогічній літературі; досліджуються особливості особистісних ресурсів менеджера освіти, які

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ

Кігова О.А., Стещенко В.В. ПРОДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА У ВИЗНАЧЕННЯХ НАУКОВЦІВ.....	3
Ільченко О.Ю. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ ТА ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ.....	11
Сущенко Т.І. РОСІЙСЬКІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕОРІЇ ХХ СТОЛІТТЯ.....	23
Білик О.М. ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ ЯПОНІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОШИРЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ФЕНОМЕНІВ У СУЧАСНОМУ МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	28
Штифурак А.В. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ.....	35
Смиреньський В.М., Кривохвостов В.Б., Аверченко М.М. ВЗАЄМОДІЯ СТЕРЕОТИПНОЇ ТА ІМПРОВІЗАЦІЙНОЇ СКЛАДОВИХ У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА.....	43
Вертипорох Д.Я. ЕТАПИ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ЗА ПРОФІЛЕМ „АВТОСПРАВА”.....	52

РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Коберник О.М. ДІАПАЗОН ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ.....	58
Янцур М.С. ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ТЕХНОЛОГІЯ».....	66
Юрженко В.В. ВПЛИВ ЗАВДАНЬ І ЗМІСТУ СТАНДАРТУ “ТЕХНОЛОГІЯ” НА ВИБІР ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ.....	75
Терешук А.І. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ СТАРШОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ.....	84
Літковець О.Д. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНИХ УМІНЬ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	90

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Цина А.Ю. СТРУКТУРА ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ.....	97
--	----

Бондаренко В.І. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ: ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	105
Ящук С.М. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	113
Онищенко С. В. УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	120
Благосмислов О.С. ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З УЧНЯМИ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	128
Олексюк М.П. СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ У ГАЛУЗІ НАРОДНИХ ХУДОЖНІХ РЕМЕСЕЛ.....	135
Лихолат О.В. СОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ОСНОВИ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ».....	141
Цісарук В.Ю. МЕТОДИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ СТУДЕНТІВ У ГАЛУЗІ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ.....	148
Рогозіна О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	155
Касперський А.В., Немченко Ю.В. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ З ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	162
Авраменко О.Б. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЛІМОРФНІЙ СИСТЕМІ «ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА – ТЕХНОСФЕРА».....	170
Оршанський Л.В., Нишак І.Д. КОМП'ЮТЕР ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У ПРОЦЕСІ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	177
Гриценко Л.О. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	184

РОЗДІЛ 4. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Садова Т.А. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ.....	193
Григоренко В.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПОЗИТИВНОЇ ГРУПОВОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ФАХОВОЇ	

ПІДГОТОВКИ.....	200
Бурдун В. В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	208
Жигірь В.І. ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ.....	215
Борисов В.В., Завгородній С.О. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ ДЛЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ В НІМЕЧЧИНІ.....	225
Козуб Ю.Г., Родіонова Н.Н. РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ СТВОРЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОФЕСІЙНО-ОСВІТНІХ СИСТЕМ В РЕГІОНАХ.....	233
Скварок М.Ю. ПЕРЕДУМОВИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ.....	239
Волкова Н.В. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	247
Буянов П.Г. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ.....	253
Лисицький В.Н. МІСЦЕ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА.....	260
Лазарєва В.В. ОБ'ЄКТИВНІ ТА СУБ'ЄКТИВНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ МВС УКРАЇНИ ДО ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.....	269
Гаврілова Л., Сергієнко В. МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРОДУКЦІЯ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ.....	275
Бондаренко Т.М., Макарова Л.М. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	283
НАШІ АВТОРИ	293

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

**Науково-методичний збірник
Випуск 17**

Відповідальний за випуск С.М. Швидкий

**Літературний редактор М.Т. Малюта
Верстка Величко В.Є.
Комп'ютерний набір Панюхно О.В.**

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори
Редколегія не завжди поділяє погляди авторів робіт

Збірник включено до нового Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
Додаток до Постанови президії ВАК України від 26.01.2011 № 1-05/1

Підп. до друку 30.06.2012 р. Формат 60x84 1/16. Папір друк. № 3.

Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 18,75.

Наклад 200. Зам. № 482.

Слов'янський державний педагогічний університет

84116, вул. Г. Батюка, 19

Підприємство Маторін Б.І.

84116, м. Слов'янськ, вул. Г. Батюка, 19.

Тел./факс +38 06262 3-20-99. E-mail: matorinb@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №3141, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України від 24.03.2008 р.
